

Listaan Ta Mga Ambal Na Pasaysay
(Makita nyo Mga Ambal Na Pasaysay naan ta mga panid 867-885.)

Aaron	Makasasala na mga itlaw
Abraham	Mesopotamia
Adlaw na mabot Ginuo	Mga manugtudlo ta Mga Sinulat
Adlaw Ta Pagpuay	Moises
Angil	Mga Sinulat Moises
Apustol; Apustulis	Mira
Aram; Arameanen	Moises
Aramaic	Ninive
Arka	Noe
Asno	Olibo
Babilonia	Pagdumala Ta Dyos
Balay tipunan	Pangulo ta Roma
Canaan	Pari
Cristo	Pariseo
Dagat Galilea	Pilato
David	Pinakadatas na manugdumala ta
Egipto	mga pari
Elias	Pinili Ta Dyos Na Mag-ari
Eliseo	Pista Ta Mga Pasilungan
Gabriel	Pista Ta Pag-alad Ta Timplo
Ginuo; GINUO	Pista Ta Paglibri Alin Ta Egipto
Hebreo	Pista Ta Pentecostes
Herodes	Pista Ta Tinapay Na Ula Pampaabok
Igos	Prupita
Isaac	Roma
Ismael; Ismaelinen	Saduseo
Israel; Israelinen	Samaria; Samaritano
Jacob	Sanedrin
Jonas	Sinulat na pulong ta Dyos
Jose	Sodoma
Judio	Solomon
Kagon	Tanda naan ta lawa
Kamilyo	Timplo
Kanan Na Alin Ta Langit Na Natao	Turda na para ta pagsimba
Naan Ta Kalibutan	Ubas
Krus	Una Na Kasugtanan
Levita	Yi na timpo; timpo na mabot
Limpyo; dili-limpyo	

Pauna Na Mga Ambal Parti Ta Yi Na Libro Na *Genesis*

Yi na libro una na libro naan ta Biblia naan ta parti na paumaw na Una Na Kasugtanan. Ngaran na *Genesis* alin ta ambal naan ta linggwai na Griego na beet ambalen kaumpisaan. Nasulat naan ta yi na libro parti ta pag-umpisa daw alinan ta tanan: kalangitan daw kalibutan, mga itlaw, lain-lain na mga nasyon daw iran na mga linggwai, mga itlaw na Judio daw pag-umpisa ta sala na nabuat ta mga itlaw kuntra ta Dyos.

Una na parti ta libro na *Genesis* na mga kapitulo uno asta unsi parti ta una na timpo na pabuat ta Dyos tanan na mga betang daw mga itlaw asta ta timpo Abraham. Tanan na mga pabuat ta Dyos dayad gid, piro una ya na itlaw na danen Adan daw Eva ula gatuman ta Dyos daw tenged ki danen gaumpisa mga buat na malain naan ta kalibutan i. Abot timpo na gadisisyon Dyos an na magpadala ta anaw na galapaw naan ta kalibutan aged tanan na mga itlaw mapatay tenged galain pa gid iran na mga buat. Piro, paluwas ta Dyos isya na mama na ngaran din Noe daw iya na pamilya tak pasimba daw patuman danen Dyos an. Pagtapos ta anaw, gatama isab mga itlaw daw galapta naan ta bilog na kalibutan.

Naan ta sunod pa na mga kapitulo na dusi asta trintay-sais ta *Genesis* mabasa isturya parti ki Abraham daw iya na pamilya. Danen papili ta Dyos para alinan ta mga itlaw na iya gid. Abraham daw sawa din na Sara ula bata asta na danen manakem en. Piro, papangako ta Dyos ki danen na tagan danen an ta bata daw tama na mga linai. Papangako man ta Dyos na mga linai an Abraham daw Sara tagan ta Dyos ta iran gid na lugar daw paagi ki danen tanan na mga nasyon ta bilog na kalibutan tagan ta Dyos ta mga kaayaran. Abraham ya pasugo ta Dyos na miling ta lugar na Canaan daw naan dya danen mag-istar. Abraham daw iya na bata na Isaac daw apo din na Jacob na paumaw man na Israel, danen an pakala na mga amay na alinan ta nasyon na Israel. Dusi na mga bata Jacob alinan ta dusi na linai na sakep ta nasyon na Israel.

Naan ta katapusan na mga kapitulo na trintay-syiti asta singkwinta ta *Genesis* mabasa isturya parti ta dusi na bata Jacob daw iran na pamilya. Isya na bata Jacob na ngaran din Jose nablighya daw padala naan ta Egipto bilang ulipen, piro ta uryan napili aged tagan ta datas na katengdanan na magdumala dya. Piro, bisan kanen an naan dya na may datas na katengdanan, nlanan din gid na mabot adlaw na tumanen ta Dyos iya na pangako na dleen din mga linai Israel mwa alin ta Egipto aged malik naan ta Canaan na lugar na papangako din ki Abraham.

Mga Tupiko Naan Ta Libro Na *Genesis*

1. Pagsaysay parti ta pagbuat ta kalangitan daw kalibutan (1:1 - 2:25)
2. Una na sala ta itlaw daw una na pagpatay (3:1 - 4:16)
3. Mga linai Adan bag-o gabot anaw na galapaw ta bilog na kalibutan (4:17 - 5:32)
4. Noe daw anaw na galapaw ta bilog na kalibutan (6:1 - 9:29)
5. Mga linai Noe daw turi naan ta Babel (10:1 - 11:32)